

Департамент
агропромислового розвитку
Львівської обласної
державної адміністрації

Громадська організація
«Львівська аграрна
палата»

Вісник Агр^Форум №18 (18) 2015

Електронний інформаційний бюлетень

*XV Міжнародний економічний
форум на Львівщині стор. 3*

*Круглий стіл з обговорення проблем та
перспектив розвитку молочного бізнесу
в Україні стор. 6*

*Національний діалог: обговорення
концепції податкової реформи стор. 9*

Робоча поїздка на Яворівщину стор. 10

*Аграрні палати як система аграрного
саморегулювання та механізм розвитку сільського
господарства України стор. 15*

*Основа економічного розвитку громад в гірських
районах повинна формуватися через
кооперацію – Богдан Комарницький стор. 38*

м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов.,
тел.ф. +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-26,
(067) 803-60-32, e-mail: lvivagri@gmail.com
Інтернет-сторінка видання: agrochamber.lviv.ua

<i>XV Міжнародний економічний форум на Львівщині.....</i>	<i>с.3</i>
<i>Міжнародна наукова конференція “Ветеринарні препарати: розробка, контроль якості та застосування” у Львові</i>	<i>с.4</i>
<i>Відкриття сучасної лабораторії контролю якості молока у Львові.....</i>	<i>с.5</i>
<i>Круглий стіл з обговорення проблем та перспектив розвитку молочного бізнесу в Україні.....</i>	<i>с.6</i>
<i>У Львівській облдержадміністрації відзначили кращих місцевих товаровиробників.....</i>	<i>с.7</i>
<i>Конкурс “Обличчя міста -2015”</i>	<i>с.8</i>
<i>Національний діалог: обговорення концепції податкової реформи.....</i>	<i>с.9</i>
<i>Виставка “Насіння та реманент 2015” у Львові.....</i>	<i>с.11</i>
<i>Підтримка аграрного сектору економіки за рахунок коштів Державного бюджету України.....</i>	<i>с.12</i>
<i>Бізнес відчуває зменшення рівня корупції у сільському господарстві, – Transparency International</i>	<i>с.13</i>
<i>Нові електронні послуги у сфері земельних відносин.....</i>	<i>с.14</i>
<i>Аграрні палати як система аграрного саморегулювання та механізм розвитку сільського господарства України.....</i>	<i>с.15</i>
<i>Молочне скотарство сьогодні є найкращою платформою для старту у розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації</i>	<i>с.18</i>
<i>40 років ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок — екскурс в історію та сьогодення.....</i>	<i>с.24</i>
<i>З думкою про майбутній врожай</i>	<i>с.29</i>
<i>Ефективний захист рослин – запорука прибуткового виробництва.....</i>	<i>с.31</i>
<i>Впровадження сучасних систем харчової безпеки ПАТ «Концерн Хлібпром».....</i>	<i>с.32</i>
<i>Основа економічного розвитку громад в гірських районах повинна формуватися через кооперацію – Богдан Комарницький.....</i>	<i>с.38</i>

XV Міжнародний економічний форум на Львівщині

8-9 жовтня у Львові відбувся XV Міжнародний економічний форум “Україна: інвестиції, бізнес, відповідальність”.

В рамках форуму обговорено конкретні проблеми, що стримують економічний розвиток в Україні і підписано низку документів, зокрема стосовно впровадження проектів з виробництва біометану.

Значна увага на форумі приділялася залученню інвестицій в умовах сучасного інвестиційного клімату.

Власну експозицію інвестиційних проектів в рамках форуму представив Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації, з якою ознайомився Посол Канади в Україні Роман Ващук, а також інвестори, які зацікавлені у здійсненні капіталовкладень в економіку регіону.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

Міжнародна наукова конференція “Ветеринарні препарати: розробка, контроль якості та застосування” у Львові

1-2 жовтня у Львові відбулася Міжнародна наукова конференція “Ветеринарні препарати: розробка, контроль якості та застосування”, присвячена 40-річчю Державного науково-дослідного і контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок.

Учасниками конференції стали делегації науковців з багатьох регіонів України, країн ЄС, Грузії, Азербайджану.

З привітальним словом до учасників конференції звернулася директор Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Наталія Хмиз, яка відзначила важливість результатів роботи колективу інституту для розвитку галузей тваринництва в Україні.

В рамках секційних засідань конференції було обговорено актуальні питання розвитку аграрної науки та ветеринарної практики, а також шляхи міжнародної співпраці. Директор інституту, професор Ігор Коцюмбас зазначив, що на даний час науковці інституту співпрацюють за чотирма грантовими проектами ЄС, діяльність яких поширюється на Україну.

В межах пленарних засідань конференції обговорено проблему обігу неякісних, контрафактних, фальсифікованих та незареєстрованих ветеринарних препаратів на національному ринку. Працівники відділу державного контролю, стандартизації і сертифікації ДНДКІ провели аналіз роботи дистриб'юторської та аптечної практики. Аналізуючи асортимент і номенклатуру ветпрепаратів та засобів для ветеринарної медицини в 11 Інтернет-аптеках виявлено, що на ринку України в обігу є незареєстровані препарати вітчизняного та іноземного виробництва. Із загальної кількості

проаналізованих 2379 найменувань продукції, 385 (або 16,2 %) були незареєстровані, що кваліфікується як порушення положень законодавства.

Учасники конференції також визначили конкретні кроки для налагодження більш ефективної взаємодії між різними державами з метою розвитку ветеринарної науки та практики.

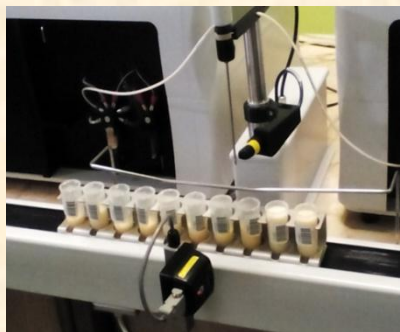
Відкриття сучасної лабораторії контролю якості молока у Львові

7 жовтня у Львові в рамках реалізації проекту «Розвиток молочного бізнесу в Україні», який фінансується урядом Канади, відбулося офіційне відкриття сучасної лабораторії з контролю якості молока.

Участь в урочистій церемонії з нагоди офіційного відкриття лабораторії прийняли Посол Канади в Україні Роман Ващук, перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський, директор Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Наталія Хмиз, менеджер Проекту «Розвиток молочного бізнесу в Україні» Каміл Коте, професор університету McGill та член правління компанії VALACTA Умберто Монардес, консультант місії з маркетингу молока Дені Геро, спеціаліст по якості та переробки молока Орі Товз, ректор Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, професор Володимир Стибель і викладачі цього вишу.

На сьогодні, це перша та єдина лабораторія в Україні, у якій використовуються найновіші моделі обладнання компанії Bentley Instruments, яка має своє представництво в Україні – «Бентлі Україна». Обладнання за допомогою інфрачервоних аналізаторів точно оцінює вміст жиру, білку, лактози, кількість соматичних клітин та вміст сечовини.

Лабораторні аналізи та дані, отримані під час візиту та огляду стада в молочному господарстві комбінуються і аналізуються з допомогою програми Лас-Т, яка генерує серію звітів, призначених для менеджера або власника молочної ферми. Звіти допомагають їм прийняти ефективні рішення щодо управління фермою, підвищити продуктивність тварин, а відтак і прибутковість бізнесу.

Завідувач лабораторії Ірина Белінська продемонструвала гостям, як саме працює лабораторія з технологічної точки зору. Директор Львівської аграрної дорадчої служби Іван Паньків підкреслив, що на основі результатів опрацьованих на сервері в Канаді (VALACTA) дорадники і фермери формують спеціальні звіти, які допомагають надати рекомендації для підвищення продуктивності корів.

Круглий стіл з обговорення проблем та перспектив розвитку молочного бізнесу в Україні

7 жовтня з ініціативи Львівської аграрної дорадчої служби проведено круглий стіл на тему: «Роль інформації про продуктивні показники корови і якість молока у розвитку ефективного молочного бізнесу в Україні».

З вступним словом до учасників круглого столу звернувся Посол Канади в Україні Роман Ващук, який наголосив на важливості підтримки фермерських господарств молочного напрямку спеціалізації в Україні і тих успішних ініціатив, які реалізує уряд Канади у Львівській та Дніпропетровській областях.

Директор Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Наталія Хмиз подякувала представникам канадської сторони за знання та досвід, які надаються для підвищення ефективності в малих та середніх агроформуваннях у молочному скотарстві області.

Професор канадського університету McGill Умберто Монардес розповів присутнім про досвід Канади у формуванні системи комплексного підвищення продуктивності корів в галузі молочного скотарства.

Директор Львівської регіональної лабораторії ветеринарної медицини Роман Сімонов звернув увагу присутніх на необхідність не лише системного збору інформації про продуктивні якості корів але і на потребу в її фаховій інтерпретації та поширенні.

Голова Львівської аграрної палати Павло Музика наголосив на потребі формування в регіоні системи поширення інформації щодо технологій утримання і годівлі корів в домогосподарствах у сільській місцевості.

У Львівській облдержадміністрації відзначили кращих місцевих товаровиробників

15 жовтня, перший заступник голови Львівської обласної адміністрації Ростислав Замлинський привітав працівників харчової промисловості з нагоди їх професійного свята та вручив відзнаки.

Почесною грамотою облдержадміністрації нагороджено майстра зміни ТзОВ “Барком” Андрія Даниліва, пекаря ПП “Козацький курінь” Світлану Павлюк та директора ПрАТ “Яворівський хлібзавод” Олега Башка.

Окрім того, Подяку голови облдержадміністрації отримали слюсар-наладчик ТОВ “Буський консервний завод” Богдан Івашків, заступник голови правління по заготівлі молока ПАТ “Рава-Руський маслозавод” Валерій Плевако та директор ТзОВ “Миколаївський хлібокомбінат” Олександра Костецька.

Перший заступник голови ОДА привітав усіх харчовиків, які працюють на території Львівської області і побажав їм успіхів, взаєморозуміння в трудових колективах, процвітання та достатку.

Німецька компанія представила фермерам проект виробництва біогазу

16 жовтня у Львівській обласній державній адміністрації відбулась нарада щодо запровадження новітніх технологій утилізації відходів в галузі свинарства.

На нараді було презентовано інноваційні методи будівництва монолітних залізобетонних резервуарів для відходів життєдіяльності тваринництва та рослинництва з подальшою їх переробкою на біогаз та утилізацію. Проект представили концерн ТОВ “Вольф Систем” та німецька компанія “Шмак Біогаз”.

Директор Департаменту агропромислового розвитку обласної державної адміністрації Наталія Хмиз зазначила, що хоча капіталовкладення в утилізацію відходів є величезними, однак альтернативи іншої нема. “Нарощуючи виробництво, ми повинні думати про ті території, на яких живуть люди і про забруднення навколишнього середовища, - додала Н.Хмиз.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

Конкурс “Обличчя міста-2015”

8 жовтня у Львові відбулося нагородження учасників XVI Конкурсу “Обличчя міста - 2015”. Співорганізатори цього річного конкурсу - Львівська торгово-промислова палата, Львівська обласна рада та Львівська обласна державна адміністрація шляхом відкритого голосування визначили кращих підприємців у дванадцяти номінаціях.

Серед переможців у номінаціях конкурсу XVI Конкурсу “Обличчя міста – 2015” – ТОВ “Ринок сільськогосподарської продукції “Шувар” і ТОВ “Галицька здоба”.

Дні садівництва на “Шуварі”

22-23 жовтня 2015 року у Львові на базі гуртового ринку “Шувар” відбудуться “Дні садівництва”. В межах практичного навчання – відкрите обговорення теми «Тенденції та перспективи розвитку плодово-ягідного бізнесу» за участі науковців та практиків аграрної сфери. Усі бажаючі зможуть взяти участь у тематичних майстер-класах по вирощуванню, отримати практичні поради від фахівців з догляду, обрізки та захисту рослин. У рамках заходу учасники зможуть придбати якісний посадковий матеріал.

Місце проведення: м. Львів, РСП “Шувар”, вул. Хуторівка, 4-Б. **Початок:** з 11.00 год.

Джерело: www.shuvar.com

Національний діалог: обговорення концепції податкової реформи

12 жовтня у Львівській торгово-промисловій палаті в рамках Всеукраїнського проекту “Національний діалог: обговорення концепції податкової реформи” відбулося публічне обговорення податкової реформи з представниками бізнесу та громадськості області майбутніх напрямів податкової реформи.

На відкритті заходу голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка наголосив, що податкові реформи мають не лише задовольняти бізнес, але і сприяти розвитку місцевих об’єднаних громад, які створені в результаті децентралізації.

Заступник міністра фінансів України Олена Макеєва зазначила, що в основу запропонованої податкової реформи закладено принцип лінійної ставки оподаткування. Крім того, існує потреба зниження податкового навантаження на фонд оплати праці, що дозволить частково детінізувати заробітну плату в окремих галузях національної економіки. Однак, подібний крок в інших країнах, як правило, супроводжується підвищенням ставки ПДВ і акцизних зборів.

Представники бізнес-спільноти Львівщини висловили власні зауваження відносно діючої системи адміністрування податків, розв’язання податкових спорів і підбору персоналу в органах Державної фіскальної служби.

В продовження заходу для студентів Національного університету “Львівська політехніка” озвучена відкрита лекція заступника міністра фінансів Олени Макеєвої. Слід зазначити, що подібна дискусія на Львівщині є першою серед областей України і буде продовжена в інших регіонах.

Джерело: Львівська аграрна палата

Карпатський ярмарок-фестиваль “Стрий-Органік-Фест” Осінь 2015”

30 жовтня – 1 листопада 2015 року у Стрию вп’яте проходитеме традиційний ярмарок-фестиваль органічної продукції “Стрий-Органік-Фест” Осінь-2015.” На ярмарку виробники органічної сільськогосподарської продукції з різних областей України запропонують споживачам якісні продовольчі товари.

Місце проведення: м. Стрий, Площа Ринок. **Початок:** з 11.00 год.

Джерело: www.coopvira.org

Робоча поїздка на Яворівщину

2 жовтня на базі фермерського господарства “Нова Мрія” в селі Глиниці Яворівського району проведено робочу виїзну нараду співробітників Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації.

Основним напрямом діяльності ФГ “Нова Мрія” є вирощування та збут фруктів на ринках Львівщини. Голова господарства Ярослав Прийма ознайомив з власним досвідом започаткування бізнесу та існуючими проблемами, які стримують розвиток садівництва в регіоні, розповів учасникам наради про сучасні технології вирощування та зберігання яблук, груш, персиків, нектаринів та слив.

Загальна площа фермерського господарства становить 13,5 га.

Господарський підхід до справи Я. Прийма дозволяє прибутково господарювати. Врожайність яблук у поточному році – 65 т/га. Наявність сучасного сховища для зберігання фруктів, в якому використовується технологія “Smart Fresh”, дозволяє реалізувати продукцію в торговельні мережі майже до кінця травня.

Учасники наради мали змогу на практиці ознайомилися з процесами збирання та закладки яблук на зберігання, які впроваджено у ФГ “Нова Мрія”.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації.

Виставка “Насіння та реманент 2015” у Львові

14-16 жовтня у Львові відбувається XII виставка “Насіння та реманент 2015”. Протягом трьох днів виставки агровиборники Львівщини мали змогу ознайомитися з сучасним сільськогосподарським обладнанням для малих та середніх виробників, а також придбати якісне насіння та інші засоби виробництва.

Підтримка аграрного сектору економіки за рахунок коштів Державного бюджету України

Департаментом агропромислового розвитку Львівської обласної держадміністрації завершено розподіл коштів державного бюджету в сумі 6,5 млн. грн. за державною програмою «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 300.

Спрямований з бюджету фінансовий ресурс дозволив здешевити 316,0 млн. грн. кредитних коштів, які залучені аграріями у банківських установах для придбання мінеральних добрив, засобів захисту рослин, паливно-мастильних матеріалів, кормів для тварин тощо.

Першочергово підтримкою забезпечені малі сільськогосподарські та фермерські господарства, які мають чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік до 10 млн. гривень.

Враховуючи заявлену потребу аграріїв у фінансових ресурсах для відшкодування відсотків за кредитами, департаментом агропромислового розвитку скеровано в Міністерство аграрної політики та продовольства України пропозиції щодо виділення додаткового фінансового ресурсу при перерозподілі коштів між регіонами України.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації.

Координаційна рада проекту ЄС-ПРООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду III” у Львівській області

19 жовтня 2015 року у Львові відбудеться засідання координаційної ради проекту ЄС-ПРООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду III” у Львівській області. В рамках засідання буде проведено дискусію стосовно стану впровадження мікропроектів у громадах районів і планування діяльності заходів Проекту на 2016 рік.

Місце проведення: м. Львів, вул. В.Винниченка, 18, мала сесійна зала Львівської обласної ради, к.307. **Початок:** з 11.00 год.

Джерело: www.loda.gov.ua

Бізнес відчуває зменшення рівня корупції у сільському господарстві – дослідження Transparency International

Сільське господарство одне з небагатьох в Україні, що демонструє позитивні результати щодо подолання корупції. Про це свідчать результати соцдослідження “Рівень сприйняття корупції бізнесом. Друга хвиля”.

Експерти оцінювали результати за шкалою від -5 до +5, де 0 означає незмінність ситуації. У підсумку оцінка рівня корупції в галузі сільського господарства у порівнянні з весною поточного року покращилася з - 0,97 до - 0,69 балів. Дещо нижчі результати отримали торгівля (- 0,77) та промисловість (- 0,77). Середня оцінка антикорупційного прогресу склала 0,8 балів.

Крім того, дослідження показало, що найменший показник корупції серед галузей економіки – саме у сільському господарстві, оскільки кількість підприємств, які стикалися з корупцією у галузі зменшилася із 14,4% до 12,9%.

Також під час другої хвилі опитування, кількість респондентів, що оцінювали покращення ситуації з антикорупційною боротьбою в сільському господарстві, збільшилася майже на 10% (від 9,5% до 19,3%).

Оцінювання проводилося Transparency International Україна, ПриватБанком, ТОВ “PwC Україна” і GfK Ukraine. Дослідження тривало протягом серпня – жовтня 2015 року та здійснювалося методом телефонного інтерв’ю з керівниками 2271 випадково відібраного підприємства.

Джерело: www.minagro.gov.ua

Мінагрополітики продовжує процес дерегуляції галузі

Міністр аграрної політики та продовольства України Олексій Павленко повідомив, що на засіданні Уряду було прийнято розроблений Мінагрополітики проект постанови «Про внесення змін до Порядку видачі ветеринарних документів». Постановою скасовано обов’язковість ветеринарного свідоцтва форми №2, що дозволяє бізнесу заощадити кошти та час для власного розвитку.

Видача ветеринарного свідоцтва форми №2 здійснювалася з метою визначення пункту походження зерна та простежування товарних потоків фуражного зерна. Проте інформація, яка містилася у свідоцтві, дублювалася із інформацією, що міститься в товарно-транспортній накладній. Постановою уряду передбачено добровільність отримання свідоцтва при переміщенні зерна, надання копії товарно-транспортної накладної органам ветеринарно-санітарного контролю та зазначення пункту походження зерна.

Джерело: www.minagro.gov.ua

Нові електронні послуги у сфері земельних відносин

5 жовтня Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру та Державне агентство з питань електронного урядування презентували нові електронні послуги у земельній сфері, спрямовані на відкриття інформації про власників та користувачів земельних ділянок по всій території України.

Електронна послуга доступна через Публічну кадастрову карту map.land.gov.ua. Обов'язковою умовою отримання доступу до інформації є електронна ідентифікація заявника (фізичної або юридичної особи) – з використанням електронного цифрового підпису або альтернативної схеми ідентифікації BankID (ідентифікація через банківську картку). Інформаційна система автоматично опрацьовує запит та надає відомості про права власності на землю та дату їх набуття. Інформація надається на безоплатній основі.

Також запроваджено електронну послугу онлайн замовлення витягу про нормативну грошову оцінку землі. Це одна з найбільш запитуваних адміністративних послуг, які надає землевпорядна служба. Відомості про нормативну грошову оцінку землі необхідні при здійсненні цивільно-правових угод щодо земельних ділянок та прав на них.

Можливість скористатися функцією онлайн замовлення послуги значно скоротить процес отримання інформації та мінімізує контакти громадянина з чиновником. Отримати готовий витяг можна в будь-якому з 660 центрів надання адміністративних послуг, який обере сам запитувач. При цьому необхідно пред'явити тільки документ, що посвідчує особу.

«Сьогодні запровадження електронних послуг є одним з головних пріоритетів більшості демократичних країн. Адже електронні послуги – це доступні, прозорі, не корупційні, швидкі та зручні адміністративні послуги, це те, що від нас найбільше очікують громадяни та бізнес, – повідомив Олександр Риженко, голова Державного агентства з питань електронного урядування України. – Я щиро вірю, що запровадження електронних послуг стане одним із головних пріоритетів й для України. І сьогодні ми робимо черговий важливий крок та презентуємо нові електронні послуги у дуже складній земельній сфері».

Загалом Держгеокадастр надає 16 адміністративних послуг. До кінця року половина з них буде переведена в електронний формат, а до 1 липня 2016 року 100% послуг Держгеокадастру будуть доступні онлайн.

Джерело: www.land.gov.ua

Аграрні палати як система аграрного саморегулювання та механізм розвитку сільського господарства України

Владислав Сергієнко, голова Запорізької обласної аграрної палати

У витоках створення новітньої національної професійної інституції аграрного саморегулювання громадянського демократичного суспільства в Україні стояли: Гладій Михайло Васильович, Ківшик Петро Андрійович, Рижук Сергій Миколайович, Шпак Василь Федорович, та інші державні, політичні і громадські діячі сільськогосподарської галузі аграрного сектору економіки України.

У 1997 році своїм рішенням Львівська обласна рада відновила діяльність сільськогосподарської палати на території області, як представницького органу власників землі та організувала прямі вибори до органів управління цієї нової демократичної інституції громади Львівської області в галузі сільського господарства.

Починаючи з 1999 року, було зроблено декілька спроб врегулювати діяльність сільськогосподарських палат на національному рівні через прийняття відповідного Закону України про діяльність сільськогосподарських палат, як новітніх державно – громадських інституцій в галузі сільського господарства.

7 лютого 2002 року комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти один із законопроектів про консолідацію зусиль всіх громадських організацій в галузі сільського господарства за основу, але це рішення не було винесено на голосування на пленарне засідання Верховної Ради.

У 2005 році на основі Закону України «Про об'єднання громадян» було створено Національну сільськогосподарську палату України, яку очолив Гладій Михайло Васильович. Однак для існуючих громадських організацій, які діяли на теренах України, маючи цей Закон за основу, він був занадто широким та не дозволяв їм діяти злагожено, як єдиній інституції професійного самоврядування та не наділяв їх повноваженнями та функціями, якими держава не захотіла поділитися на той час.

Представницька функція інтересів первинних виробників сільськогосподарської продукції різних організаційно – правових форм перед суспільством була розпорошена між різними громадськими організаціями, а

дорадчі функції держави були передані окремій національній асоціації дорадчих служб України на основі окремого Закону України.

01 жовтня 2010 року народним депутатом Шпаком В.Ф. був поданий та зареєстрований за № 7190 проект Закону України «Про аграрні палати в Україні». Більше року законопроект знаходився у Верховній Раді України і був схвалений комітетом з питань аграрної політики та земельних відносин Верховної Ради України, але його не було винесено на голосування на пленарному засіданні.

Професійне самоуправління – це визнана Законом Інституція громадянського суспільства, як система управлінських взаємовідносин між органами державного управління, органами місцевого самоврядування та усіма представниками галузі сільського господарства та їх громадськими організаціями, спілками, яка покликана консолідувати спільні зусилля щодо співпраці у вирішенні трьох надзвичайно важливих для суспільства питань.

1. Верховенство права та захист права приватної власності на землю сільськогосподарського призначення. Забезпечення продовольчої безпеки народу України.

2. Забезпечення доходності сільськогосподарського виробництва на рівні з іншими галузями народного господарства країни та розвиток сільської місцевості.

3. Забезпечення конкурентоспроможності сільського господарства на міжнародному рівні.

Аграрне самоуправління реалізується визначеною Законом представницькою організацією, створеною на засадах децентралізації та яка перебуває під наглядом органів державної влади та співпрацює з ними. На сьогодні таким Законом може бути Закон України «Про громадські об'єднання» до прийняття окремого проекту Закону «Про основи саморегулювання в аграрному секторі України» або іншого.

Органи аграрного самоуправління не входять до системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, але вони тісно співпрацюють з ними та включені до складу адміністративного апарату.

Реалізація демократичного права на професійне самоуправління відбувається через специфічні, обрані демократичним шляхом органи, яким держава делегує частину своїх повноважень та функцій, а органи місцевого самоврядування спільно з ними визначають напрямки розвитку галузі та сільської місцевості регіону.

Такі органи аграрного саморегулювання мають спільні принципи та спільні риси у всіх країнах членах Європейського Союзу, що дозволяє системно

проводити спільну аграрну політику ЄС. Вони мають право офіційно представляти інтереси національної сільськогосподарської галузі у відносинах з іншими міжнародними суб'єктами при виконанні функцій покладених на них державою. Вони є юридичними особами та суб'єктами отримання допомоги з національного бюджету та бюджету ЄС.

На сьогодні в Україні немає Закону, який би визначав діяльність органів аграрного самоуправління. Паралельно існують та діють декілька всеукраїнських громадських організацій, конфедерацій та інших громадських утворень, які повинні бути перереєстровані до 2017 року на основі діючого Закону України «Про громадські об'єднання».

Держава, уряд та Міністерство аграрної політики та продовольства України повинні зрозуміти вимоги часу, підтримати ініціативи розробки проекту Закону України «Про аграрні палати в Україні», визначити функції, які будуть передані органам аграрного самоуправління та супроводжувати цей Законопроект європейського типу до його остаточного прийняття Верховною Радою України цього скликання.

VII Міжнародна конференція “Ведення аграрного бізнесу в Україні: час глибоких перетворень”

Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» та агенція AgriEvent запрошують відвідати VII Міжнародну конференцію “Ведення аграрного бізнесу в Україні: час глибоких перетворень”, що відбудеться **10 грудня** у м. Києві. На конференції будуть обговорені результати 2015 року для українського аграрного сектору та розглянуті можливості для його розвитку наступного року.

Метою заходу є об'єднання всіх учасників процесу розвитку аграрної галузі - представників влади та бізнесу, фахівців та експертів, які зможуть розповісти про міжнародний досвід здійснення реформ.

На першій сесії заходу буде обговорено, які кроки на шляху до реформ були зроблені і яких структурних змін очікує сектор найближчим часом. У дискусії з представниками влади учасники конференції зможуть обговорити хід реформ в аграрній галузі, а також почути про польський досвід перетворень в АПК у 2003-2005 рр. Під час другої сесії буде зроблений аналіз того, що вдалося досягнути агровиробникам у 2015 році: скільки виробили, продали, експортували продукції сільгосппідприємства та визначена короткострокова перспектива кон'юнктури ринків. Третя сесія конференції сконцентрована на веденні бізнесу та акценті на нішевих продуктах.

Місце проведення: м. Київ, готель «Прем'єр Палац», бул. Тараса Шевченка, 5-7. **Початок:** в 9.00 год.

Джерело: www.da.agrievent.com.ua

Молочне скотарство сьогодні є найкращою платформою для старту у розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації

Віктор Горбанюк, науковий співробітник, Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Багато теоретичних і історичних праць вітчизняних і зарубіжних вчених звертають увагу на сутність кооперації як сфери суспільної діяльності та важливого інструменту на шляху досягнення економічного благополуччя і соціальної справедливості. За сьогоднішніх умов, саме виробник потерпає від несправедливих цін на сільськогосподарську продукцію і потребує захисту від недобросовісної конкуренції на монополізованому ринку. В ЄС ці проблеми вирішуються заходами фінансової підтримки виробників сільськогосподарської продукції. У нашій реальності лише кооперування виробників дозволить самостійно, без посередників вивести на ринок власну продукцію з розумною ціною та створити власний сегмент місцевих продуктів.

Однак, в умовах поглиблення економічної кризи в Україні, задекларовані державою норми права і запропоновані вченими форми організаційної побудови сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів не спрацьовують і не дають бажаного результату.

Утворені селянами кооперативи залишаються в більшості сировинними, оскільки не мають належної інфраструктури для освоєння навіть внутрішнього ринку готовою, конкурентною продукцією. Зареєстровані понад 50 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у Львівській області в реальній економіці зустрілися з труднощами, розв'язання яких виходять за межі можливостей їх вирішення ресурсом органів місцевої виконавчої влади і місцевого самоврядування.

Недосконалість законодавчого і податкового поля, необґрунтовані ціни на молоко сімейних ферм, «осідання» до 80 відсотків грошових коштів кінцевого споживача на рахунках посередників, молокопереробних підприємств і їх торгових брендів та і безпосередньо торгівлі «вибивають» основи для формування справедливої ціни як для виробника молока, так і для кінцевого споживача молочної продукції. До зростання курсової різниці іноземної валюти ціни на молочну продукцію у сусідній Польщі були нижчими від українських. Потрібні інші підходи.

З чого ми починали. Інноваційним центром Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН України були проведені окремі донаукові дослідження стану ринку молока і молочних продуктів у Львівській області і частково в Україні на базі офіційних статистичних показників, а також вибіркових локальних матеріалів власних спостережень, які були апробовані на базі територіальної одиниці – Золочівського району, який за всіма ознаками відповідає вимогам сільськогосподарського. В цьому районі з сімейних фермерських домогосподарств заготівельно-переробними підприємствами хоч і по несправедливій ціні закуповувалося лише три відсотки надоеного молока. Для них організований ринок практично закrywся, а продовольчий ринок не додавив обсягів споживчого попиту на молоко і молокопродукти.

На фоні монополізованого ринку молока і молокопродуктів потрібно було шукати альтернативу, або спостерігати за плином подій.

Всім нам відомо, що і на загальнодержавному рівні сьогодні проводиться активний діалог щодо пошуку ефективної моделі організації молочного скотарства майбутнього, яка б забезпечила стійку конкурентоспроможність основних виробників на ринку молока і молокопродуктів в умовах реалізації євроінтеграційних пріоритетів України.

Серед пропонованих алгоритмів побудови моделі молочного скотарства майбутнього частиною науковців і практиків активно обговорюється питання запровадження політики регулювання цін шляхом встановлення мінімальних цін на молоко, при цьому, не враховуючи баланс пропозицій виробництва з платоспроможним попитом населення на молоко і молокопродукти. Але при обсягах продаж 3 чи 7 відсотків від виробленого сімейними фермами домогосподарств молока, ціну можна збільшувати в рази так і не вирішивши проблеми окупності утримання корови, не говорячи про окупність інфраструктури.

Інші, акцентують увагу на запровадженні політики підтримки «малих фермерських господарств» за рахунок «легалізації» сімейних ферм і домогосподарств в цілому як суб'єктів підприємництва, пропонуючи обмежити продажі лишків сільськогосподарської продукції без такої. Закон про таку форму господарювання прийнятий у першому читанні.

Частина, прагматично мислячих вчених і фермерів, бачать вирішення проблем системної кризи молочного скотарства у створенні іншої моделі, а саме шляхом об'єднання ресурсів фермерських господарств і сімейних ферм домогосподарств у сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи для виведення на ринок молока і молочної продукції з обмеженим терміном зберігання самостійним сегментом.

У процесі підтримки становлення і розвитку сільськогосподарської кооперації активну участь приймають і провідні, домінуючі на ринку молочної продукції в Україні і за її межами молочні бренди. Адже їх все більше цікавить якість молока, отриманого на сімейних фермах домогосподарств. Ця практика не є домінуючою за обсягами залучення сімейних ферм, однак, в умовах кризи дає додаткові ресурси для виживання сільських сімей вже сьогодні.

В той же час, створені за такої підтримки молочні кооперативи залишаються в значній мірі залежними від діяльності молокопереробних підприємств, їх спроможності конкурувати на ринках молочної продукції в Україні і за її межами.

Але ж сімейна ферма – основний виробник молока в Україні і Львівській області зокрема, при такій формі кооперації фактично залишається вилучена з процесу формування ціни молочних продуктів для кінцевого споживача, який вже не може оплачувати в кінцевій ціні витрати у всьому ланцюгу від ферми до столу.

Дослідження Інноваційного центру Інституту сільського господарства Карпатського регіону підказують прагматичний шлях становлення кооперації, а саме обслуговуючої кооперації з власною базою первинної обробки молока і реалізації готових молочних продуктів. Так, її потрібно створювати. На це потрібні інвестиційні кошти. Адже існуюча, в особі потужних молочних брендів і торгівлі забезпечує лише 44 відсотки обсягів споживання молока і молочних продуктів в Україні та 17 – 20 відсотків у Львівській області. Вільним ринок не буває.

Для вибору кращої моделі, побудованої на інтересах виробників молока - сімейних ферм домогосподарств, Інститутом сільського господарства Карпатського регіону НААН вивчалися фактори, що впливають на розвиток молочного скотарства в регіоні. Серед них ті, які знаходяться за межами проблем організації виробництва молока.

Об'єктом досліджень Інституту було обрано Львівську область, яка залишається серед лідерів з виробництва молока в Україні, формуючи на 2,8 відсотках сільськогосподарських угідь 5,4 відсотка обсягів виробництва молока. При цьому, на сімейних фермах області утримуються понад 94 відсотки корів, та формуються 96 відсотків обсягів виробництва молока.

За рахунок сімейних ферм домогосподарств в області забезпечується понад 80 відсотків загального обсягу споживання молока населенням. Саме ці обставини, в першу чергу, враховувалися в процесі вибору оптимізованої до умов території моделі організації молочного скотарства на основі кооперації сімейних ферм.

В першу чергу, спеціалістами Інституту проведена оцінка стану організованого ринку молока і поведінки операторів на цьому ринку у всьому ланцюгу *«сімейна ферма – заготівля – виробник молочної продукції – торгівельна мережа і продовольчі ринки – кінцевий споживач»*. Вибірковий аналіз показав, що обсяги заготівель молока на організованому ринку у Львівській області, як і в цілому в Україні, обмежені можливостями продаж готових продуктів молочних брендів у торгівельній мережі, і що це пов'язано з прогресуючим зростанням кінцевої ціни для споживача і веде саме до скорочення обсягів продаж через систему торгівельної мережі, через яку реалізується молочна продукція відомих виробників і торгових марок.

Як відомо, обсяги продаж – купівель молочних продуктів населенням (у перерахунку на молоко) у торговій мережі у Львівській області порівняно з обсягами 2008 року скоротився вже у 2014 році на 4,6 відсотка, або на 5,7 тис.т. Прямий сигнал споживача. Обсяги продаж в Україні за період з 2008 року взагалі скоротилися майже на 10 відсотків.

Таблиця 1

Куплено молока та молочних продуктів у торговій мережі, тис. т

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014 р. до 2008 р.	
								тис.т	%
Україна	4703,2	4211,9	4159,2	4094,2	4449,2	4659,6	4246,5	-456,7	90,3%
Львівська область	123,1	81,3	78,3	86,7	118,5	120,3	117,4	-5,7	95,4%
Частка області, %	2,6%	1,9%	1,9%	2,1%	2,7%	2,6%	2,8%	1,2%	

У ланцюгу *«сімейна ферма – заготівля – переробник – торгівля»* простежується «ефект доміно», який спрацьовує у зворотному напрямку, а саме до скорочення обсягів заготівель молока заготівельно-переробними підприємствами від сімейних ферм, та до скорочення обсягів виробництва молока сімейними фермами домогосподарств.

Обсяги продаж молока домогосподарствами на організованому ринку у Львівській області взагалі скорочуються швидшими темпами, ніж обсяги продаж молока і молочних продуктів у торгівлі. Загальне скорочення до рівня 2008 року складає понад 67 відсотків. Отже є присутнім беззаперечний факт «витіснення» молока сімейних ферм з організованого ринку, що є очевидним і не потребує додаткового доведення. Але за цим дефіцит і його супутник спекулятивні ціни. Чи цього потрібно чекати?

Таблиця 2

**Обсяги продажу молока переробним та закупівельним організаціям
у Львівській області у 2008 – 2014 роках**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014 р. до 2008р.	
Сільськогосподарські підприємства, тис. т	20	19	17,1	17,8	20,7	20,3	26,1	6,1	130,5%
Господарства населення, тис. т	124,9	81,1	79,9	74	65	50,3	41,4	- 83,5	33%
Разом, тис. т	144,9	100,1	97	91,8	85,7	70,6	67,5	-77,4	46,6%
Частка господарств населення, %	86,2%	81,0%	82,4%	80,6%	75,8%	71,2%	61,3%		

Таблиця 3

**Надходження коштів до домогосподарств за реалізоване молоко від
заготівельно-переробних підприємств у 2010 – 2014 рр. в Україні
і Львівській області**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (6 міс.)	2014 р. до 2010 р.	
							+, -	%
Україна, млн.грн	5843	4978	3824	4288	4212	1975	-1631	72,1%
Львівська область, млн. грн	160,5	170,6	106,0	107,9	93,6	23	-66,9	58,3%
Частка області, %	2,7%	3,4%	2,8%	2,5%	2,2	1,2	4,1%	

Фактичні суми коштів, що надходили до домогосподарств Львівської області за продане заготівельно-переробним підприємствам молоко є офіційними з 2010 року, коли населення отримало за продане молоко 160,5 млн. грн. У 2014 році ця сума склала вже 93,6 млн. грн., що на 66,9 млн. грн., або 41,7 відсотка менше періоду 2010 року. За перше півріччя 2015 року до бюджетів домогосподарств за продане молоко надійшло лише 23 млн. грн., або на 48,3 відсотка менше ніж за відповідний період минулого року.

Стає очевидним, що серед причин зниження мотивації сімейних ферм домогосподарств Львівської області до утримання корови значну роль відіграють економічні фактори. Адже вартість утримання однієї корови на сімейній фермі домогосподарства в умовах Львівської області складала понад 12 - 13 тис. грн. до початку росту цін, що спровоковані курсовою різницею

валюти. Від проданого переробним і заготівельним організаціям молока у 2010 році в розрахунку на одну корову до двору надійшло в середньому 730 грн., що складає лише 6 відсотків від вартості утримання корови у домогосподарстві. Це демотиваційний фактор розвитку сімейних ферм. Працювати на безповоротні витрати, не говорячи про якийсь прибуток, нове покоління селян вже не бажає. Якийсь час традиція переважатиме, але економічний фактор мотивації ставатиме вагомим для сільської сім'ї. Сьогодні безповоротно втрачається ресурс майбутнього молока – продуктивні корови. На відновлення цього ресурсу потрібні не тільки грошові кошти, а і роки кропіткої роботи.

Таблиця 4

Динаміка зміни чисельності поголів'я корів сімейних ферм домогосподарств в Україні і Львівській області (тис.гол.)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2014 р. до 2000 р.	
								+, -	%
Україна,	3 107,3	2 768,9	2 042,1	1 998,5	1985,4	1979,2	1832,1	-1 275,2	59%
Львівська область,	300,8	221,1	151,9	146,5	143,1	138,2	128,4	-172,4	43%
Частка області, %	9,7%	8,0%	7,4%	7,3%	7,2%	7,0%	7,0	13,5%	-

Таблиця 5

Динаміка обсягів виробництва молока сімейними фермами домогосподарств в Україні і Львівській області, тис. т

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2014 р. до 2000 р.	
								+, -	%
Україна	8 989,2	11 131,9	9 031,9	8 840,1	8848,8	8914,9	8545	-444,2	95%
Львівська область	965,9	899,2	633,2	606,5	595	593,0	576	-389,9	60%
Частка області, %	10,7%	8,1%	7,0%	6,9%	6,7%	6,6%	6,7	87,8%	-

Таким чином, за 2000-2014 рр. в домогосподарствах Львівської області чисельність поголів'я корів скоротилася майже 57 %, внаслідок чого виробництво молока скоротилося на 40 % і Львівщина потрапила в залежність від завезених з інших областей молочних продуктів.

Продовження статті у наступних випусках.

40 років ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок — екскурс в історію та сьогодення

Ігор Коцюмбас, доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН, директор ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок

У жовтні 2015 року Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок відзначатиме 40-річчя від часу заснування. З часу створення Інституту стратегічним напрямком його розвитку була підготовка наукових кадрів у відповідності до профілю, які б професійно виконували делеговані державою функції.

На сьогодні Інститут є провідною координуючою науково-контрольною установою України з проведення науково-дослідних робіт з розробки нормативно-технічних документів, методів контролю та здійснення державного нагляду за якістю та безпечністю продукції, яка використовується у ветеринарній медицині та тваринництві, експертизи, апробації, стандартизації, сертифікації і реєстрації вітчизняних та імпортованих ветеринарних препаратів, кормових добавок, преміксів.

Історія становлення Інституту розпочалася 40 років тому, а саме Наказом № 420 від 30 вересня 1975 р. було створено Західно-Українську зональну науково-контрольну лабораторію Всесоюзного державного науково-контрольного інституту ветеринарних препаратів (ВДНКІ ветеринарних препаратів, м. Москва).

У грудні 1991 року Український філіал ВДНКІ ветпрепаратів був реорганізований у Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок. У цей період були визначені основні напрямки науково-дослідної, організаційної та держконтрольної роботи: було зроблено акцент на підготовці сучасної генерації українських науковців, дослідження яких стали конкурентоспроможними до досягнень зарубіжної ветеринарної медицини.

Загальнодержавне визнання Інституту підтверджено нагородженням його у 2001 році Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України.

З березня 2004 року автору цих рядків напевно долею судилося продовжити естафету добрих справ і творити уже новітню історію. Усі ці роки Інститут успішно виконує роль головної установи, яка невтомно працює над вирішення актуальних питань ветеринарної науки і практичної медицини, не знижуючи темпів свого цілеспрямованого розвитку,

використовуючи, при цьому, кращий вітчизняний і зарубіжний досвід, значний науковий потенціал, виключно сучасні методи досліджень, інформаційні ресурси та інтеграційні можливості.

Сьогодні в Інституті працює 46 % науковців з науковими ступеннями, із яких 40 кандидатів і 9 докторів наук, член-кореспондент НААН України, заслужений працівник науки і техніки України, заслужений працівник сільського господарства України. Працівники Інституту щорічно захищають 5-6 дисертацій. Співробітники Інституту підвищували свою кваліфікацію в контрольних інститутах Чехії, Польщі, Німеччини, Росії, Бельгії, Білорусі, Італії тощо.

На рахунку колективу Інституту 570 завершених і впроваджених у серійне виробництво наукових розробок, 11 авторських свідоцтв, 49 патентів на винаходи, деклараційні патенти та патенти на корисні моделі, серед яких – 3 міжнародні, 23 монографії, 88 стандартів, понад 150 методичних вказівок і рекомендацій, 7 довідників, 8 посібників, опубліковано понад 1500 наукових статей, у т. ч. 80 – у зарубіжних виданнях. Для контролю якості ветпрепаратів та кормових добавок профільні лабораторії Інституту використовують більше 500 сучасних методів і методик, з яких 70 розроблено вченими Інституту і передано для роботи профільними лабораторіям ветеринарної медицини України різних рівнів.

Рівень забезпечення сучасним обладнанням, науковими кадрами дозволяє Інституту з високим рівнем вірогідності проводити не тільки дослідження з якості, безпечності та ефективності ветеринарних препаратів, кормових добавок і преміксів, а й досліджувати сировину та готову продукцію тваринного походження на залишкові кількості діючих речовин ветпрепаратів, солей важких металів, радіонуклідів, шкідливих хімічних речовин які застосовуються у агропромисловому виробництві, визначати бактеріальну і паразитарну забрудненість, проводити дослідження на мутагенність і канцерогенність, ідентифікацію білків різних видів тварин і птиці, ГМО.

Колектив Інституту ініціював розробку Національної програми моніторингу залишків ветпрепаратів у продуктах тваринництва, підготував відповідні матеріали, які були схвалені Верховною Радою України і використані при розробці Закону України № 1446-VI від 04.06.2009 "Про Загальнодержавну цільову

економічну програму проведення моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у живих тваринах, продуктах тваринного походження і кормах, а також у харчових продуктах, підконтрольних ветеринарній службі".

У частині здійснення практичного державного нагляду і контролю якості ветпрепаратів, кормів, кормових добавок і преміксів Інститут щорічно проводить 200-250 експертиз НД на імпорتنі, 100-120 на вітчизняні препарати з відтворенням методів контролю, здійснює державний нагляд на 70-90 підприємствах, які випускають продукцію для ветмедицини і тваринництва, по 700-900 серіях проводить вибіркового контролю продукції на якість, безпечність, ефективність, обстежує підприємства ветмедицини на предмет підтвердження умов та ін.

В Інституті виконуються гранти:

Спільна рамкова програма ЄС та України «Горизонт 2020» Впровадження методів моніторингу кормів на наявність токсичних грибів; Рациональне використання антибіотиків; Залишкові кількості хлорамфеніколу; Оцінка біоеквівалентності	Кластерний проект Європейської Агенції координації досліджень EUREKA за програмою ITEA Проведення загальнодержавного моніторингу зернової групи кормів на предмет вмісту мікотоксинів в рамках виконання гранту "Використання акустичних хвиль для аналізу якості пористих кормів та некормових матеріалів"
Проект Європейського Союзу Вдосконалення системи контролю безпеки харчових продуктів в Україні	Рамковий проект Європейської Агенції координації досліджень EUREKA Моделювання виробництва антимікробних біопродуктів для детоксикації зернових

впровадження стандартів міжнародної системи якості GCP, GLP, GMP і НАССР у відповідні сфери діяльності.

Ось лише декілька основних напрямів діяльності нашої наукової установи:

- сертифікація ветеринарних лікарських засобів, сировини і продуктів тваринного походження, атестація виробництв ветеринарних лікарських засобів, акредитація випробувальних лабораторій контролю якості ветеринарних препаратів та кормових добавок;

- встановлення залишкових кількостей ветеринарних препаратів і токсикантів у сировині, продуктах тваринного походження, кормах та кормових добавках;

- здійснення фармакологічного нагляду за застосуванням зареєстрованих ветеринарних препаратів, контролю за дотриманням його вимог усіма учасниками ринку ветеринарних препаратів;

- здійснення контролю за дотриманням норм належної клінічної, лабораторної, виробничої та дистрибуційної практики усіма суб'єктами господарювання у сфері ветеринарної фармації;

- здійснення валідації, експертної оцінки та контролю у сфері розробки, виробництва, обігу та застосування ветеринарних препаратів, кормів та кормових добавок, а також визначення біодоступності та біоеквівалентності;

- надання наукових консультацій з питань ефективності, якості та безпеки ветеринарних лікарських засобів, кормів та кормових добавок усім установам та організаціям ветеринарної медицини України.

ДНДКІ ветпрепаратів та кормових добавок плідно співпрацює із 42 науково-дослідними, освітніми установами національної та галузевих академій наук України, 24 зарубіжними науковими та науково-контрольними

Інститут та всі його профільні лабораторії акредитовані на відповідність міжнародному стандарту ДСТУ/ISO/IES-17025.

Дослідження, які проводить Інститут гармонізовані з параметрами міжнародних стандартів і практики, відповідають вимогам національної безпеки. Інститут має підготовлені кадри для

зкладами, 112 фірмами в 23-х країн світу. На базі Інституту функціонують Державна фармакологічна комісія ветмедицини України, технічний комітет Держспоживстандарту України “Засоби захисту тварин, корми та кормові добавки”, акредитовані відповідно до міжнародного стандарту ДСТУ ISO/IEC 17025, Орган та випробувальний Центр із сертифікації та впровадження на відповідність ветпрепаратів, кормів, кормових добавок та продуктів тваринництва, Національне агентство із реєстрації продукції для ветеринарної медицини та тваринництва.

Реєстрація/перереєстрація ветпрепаратів (2005 – 2015* рр.)

Реєстрація/перереєстрація кормових добавок (2005 – 2015* рр.)

Свій ювілей інститут зустрічає гідним внеском у вітчизняну і світову ветеринарну науку та практику. Повністю переобладнані профільні лабораторії Інституту до вимог GMP. Потужності Інституту – лабораторії, об'єкти забезпечення, а також конференц-зали відповідають міжнародним нормам. В Інституті функціонує один із кращих в Україні центрів розведення лабораторних тварин.

Відомий американський вчений та письменник Бернард Шоу влучно зауважив: «Якщо людина робить складну працю і виконує її добре, вона ніколи не втратить до себе поваги». І сьогодні можна впевнено стверджувати, що мета науковців Інституту матеріалізувалася, а створені умови для науково-дослідної роботи дозволяють реалізувати свої творчі, наукові і професійні здібності колективу Інституту в царині науки в Україні та світі.

З думкою про майбутній врожай

Зіновія Куцько, агроном-консультант ПП “Агрофон Плюс”

Прийшла осінь, а разом з нею – пора сівби озимих культур. Саме час подбати про майбутній урожай пшениці, жита, ячменю, ріпаку. Кожен господар знає, як правильно підготувати ґрунт, внести добриво, посіяти якісним насінням. Але найголовнішим заходом є передпосівна підготовка насіння, яка включає його протруєння. Завдяки протруєнню знижується фітопатологічне навантаження, підвищується урожайність.

Найбільш важливою хворобою, що спричиняє ушкодження є тверда та летюча сажка. Ураження сажковими хворобами не тільки зменшує врожайність, але і зерно стає непридатним для пекарських цілей і згодовування тваринам. З цим потрібно боротися тільки протруєнням насіння. Обробки по вегетації – неефективні. Інфекційний фон насіння є загрозою розвитку пліснявиння під час проростання та появи кореневих гнилей.

Вибір протруйників насіння слід проводити з урахуванням спектру його фунгіцидної активності. Добре себе зарекомендували такі протруйники: **Діксил Ультра**, т.к.с. – 0,2-0,5 л/т, **Венцедор**, т.к.с. – 1,0-1,2 л/т, **Живосил**, т.к.с. – 0,2-0,5 л/т і ряд інших. Але враховуючи спекотні погодні умови липня-серпня, необхідно до протруйників додавати: **Вимпел К** – 0,3-0,5 кг/т плюс мікродобриво **Оракул насіння** 0,5-1,0 л/т або **Нано-мінераліс** р.к. – 0,05-0,1 л/т, які допоможуть рослинам перенести стресові ситуації.

Вимпел К підвищує врожайність, польову схожість, захищає насіння при тривалому знаходженні в несприятливих умовах (до 2-х місяців), підвищує ефективність протруйників, макро- та мікродобрив, сприяє активному розвитку кореневої системи.

Оракул насіння – це унікальне комплексне рідке мікродобриво, яке збільшує опір рослин до захворювання на 19-30%, сприяє інтенсивному росту кореневої системи, що робить рослини менш вразливими до посухи, нестачі елементів живлення та інших негативних факторів.

Нано-мінераліс має аналогічні властивості Оракул насіння, але ще більш ефективні.

При проведенні протруєння насіння ріпаку в нинішніх умовах також потрібно до протруйника додавати **Вимпел К** – 0,3-0,5 кг/т, **Оракул насіння** – 1-1,5 л/т або **Нано-мінераліс** – 0,1-0,3 л/т. У фазі 4-6 листочків для ріпаку

доцільно провести обробку фунгіцидом **Альфа-тебуканазол**, к.с. або **Фолікул 250**, к.с. плюс **Вимпел** – 0,3-0,5 л.га + **Мікро мінераліс**, р.к. (універсальний) Плюс – 1- 1,5 л/га або **Мікромінераліс**, р.к. (олійні) 1,0-1,5 л/га. Це буде максимально ефективно для закладки репродуктивних органів.

При сприятливих умовах посіви озимого ріпаку можуть заселятися хрестоцвіті блішки, ріпаківий пильщик (трач) та інші шкідники. Проти них можливе внесення одного із інсектицидів з діючою речовиною імідаклоприд, альфа циперметрин, тіаклоприд – це **Командор к.е., Нокаут к.е., Біскайя 240 м.д.**

Впровадження даних рекомендацій дасть можливість створити сприятливі умови для росту та перезимівлі даних культур.

Для одержання детальніших консультацій можна звертатися:

*Зіновія Куцько, агроном-консультант ПП "Агрофор Плюс",
тел.: 0676706652, 0677346994.*

Україна збільшила використання експортних квот ЄС

Станом на 14 жовтня 2015 року Україною повністю використані квоти на експорт до країн ЄС меду, ячмінної крупи, оброблених томатів, пшениці, кукурудзи та виноградного соку. Порівняно з минулим роком, суттєво зросло використання квот на цукор +93%, овес +74%, ячмінь + 69% та солод +44%.

Збільшення обсягів експорту цукру до ЄС пояснюється перевиробництвом цього виду продукції минулого року в Україні та високим рівнем перехідних залишків. На наступний рік очікувати використання цієї квоти не варто через зменшення виробництва продукції в поточному році. Нарощення поставок ячменю зумовлене збільшенням кількості ліцензій на даний вид продукції, адже ЄС не є основним ринком його збуту. У 2014 році частка ЄС складала 0,4% від всього експорту ячменю з України. Збільшення обсягів експорту вівсу зумовлено переорієнтацією ринків збуту цієї культури. У 2014 році з 9 тис.т. поставок за кордон, 7,7 тис.т. (86%) припадало на країни Азії. Збільшення експорту солоду в ЄС пояснюється переорієнтацією ринків збуту, який минулого року в основному вивозився в країни СНД.

Джерело: www.usab.ua

Ефективний захист рослин – запорука прибуткового виробництва

Володимир Кисіль, директор ПП “Агрофон Плюс”

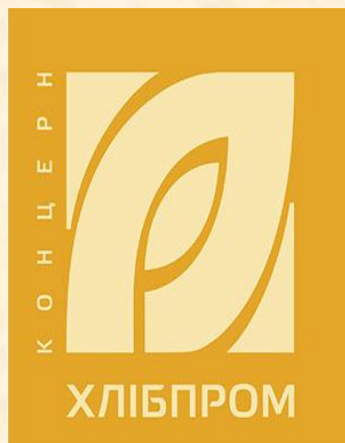
Підприємство ПП “Агрофон Плюс” є офіційними дистриб’ютором на Львівщині продукції відомої компанії-виробника засобів захисту рослин в Україні “Альфа Хімгруп”. Лише у 2015 році компанія “Альфа Хімгруп” успішно вивела на ринок сім нових препаратів, які у польових умовах продемонстрували свою ефективність у застосуванні.

“Альфа Хімгруп” має власний завод із виробництва мікродобрих для введення якого в експлуатацію були залучені провідні європейські експерти, які забезпечують виробництво на відомих заводах мікродобрих у Європі. Підприємство в Україні відповідає усім сучасним вимогам і гарантує споживачам продукції високий рівень контролю якості, доступність та швидкість виконання замовлення. Крім того, досвідчені агрономи-консультанти офіційного дистриб’ютора на Львівщині ПП “Агрофон Плюс” надають професійні практичні консультації з питань застосування засобів захисту рослин. В минулому сезоні ми надали технічну підтримку багатьом виробникам на Львівщині і вони відзначають, що цей новий сервіс вплинув на урожайність вирощування культур, та як наслідок – на прибутки. Однією з найуспішніших новинок став інсектицид Наповал, який отримав позитивну оцінку як від сільськогосподарських підприємств, так і від приватного сектору. Розроблені “Альфа Хімгруп” нові гербіциди **Хаммер, Клінч Форте, Пальміра і Триатлон** – це препарати системної дії, кожен із своїми унікальними властивостями.

Найбільш революційним у цій лінійці є перший в Україні трикомпонентний гербіцид **Триатлон**, який довів свою високу ефективність у боротьбі з широким спектром дводольних бур’янів. Зручна форма випуску та відповідна упаковка дозволяють без проблем транспортувати і зберігати всі ці препарати. Ще одна перевага – це низькі норми застосування, що роблять їх економічно вигідними для сільгоспвиробників Львівщини.

Ще однією перевагою є швидкість постачання продукції кінцевому споживачу після здійсненого замовлення. Навіть у найвіддаленіші райони Львівщини ми постачаємо її протягом одного-двох днів після оформлення замовлення.

Якщо у Вас виникли додаткові запитання стосовно використання високоефективних засобів захисту рослин компанії “Альфа Хімгруп” Ви можете звернутися до нас як офіційного дистриб’ютора у Львівській області: 80380, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Гряди, тел.: (032) 243-60-33, (03252) 33-334, моб.тел.: (066) 324-08-85, (067) 670-66-52 (Кисіль Володимир Олександрович), e-mail: agrofonplus@ukr.net

Впровадження сучасних систем харчової безпеки відповідно до принципів міжнародної системи забезпечення та контролю безпеки харчових продуктів. НАССР – надзвичайно важливий крок для підвищення конкурентоспроможності продукції на ринку. Про досвід сертифікації виробництва відповідно до вимог системи харчової безпеки на Львівщині “Віснику Агрофорум” розповів операційний директор ПАТ «Концерн Хлібпром» Юрій Роговий.

– В якому році Ваше підприємство сертифікувало систему НАССР та з якою метою?

– **Ю.Р.:** До сертифікації нас спонукала стратегія виходу компанії на міжнародні ринки. Ми почали з продукту і вимог до нього, а закінчили потребою у перебудові виробництва під ці продукти. Тож з цією метою ми почали у 2007 році капітальну перебудову заводу, який би відповідав усім вимогам НАССР.

Запуск повністю автоматизованого заводу з виробництва хлібних напівфабрикатів відбувся в 2010 році. В тому ж році ми пройшли аудит та отримали міжнародний сертифікат безпеки харчової продукції згідно принципів НАССР – ISO 22000:2005, який нам видав міжнародний орган з сертифікації «Бюро Верітас».

– Наскільки значна була реконструкція підприємства?

– **Ю.Р.:** На підприємстві була не реконструкція, а повна перебудова існуючої споруди. Інвестиції у проект склали близько 100 млн. грн (станом на 2010 рік). Це кошти вкладені у перебудову заводу, найсучасніше обладнання, оплату роботи фахівців проекту і витрати на сертифікацію. Але ми створювали максимально автоматизований, найбільш сучасний об’єкт в країні та конкурентний на міжнародному рівні завод для роботи на експорт. Тому наші інвестиції не є показовими для тих, хто не ставить собі амбітної цілі конкурувати на світових ринках.

– Скільки часу зайняло впровадження системи НАССР на підприємстві?

– **Ю.Р.:** У нас це тривало протягом трьох років, з 2007 до 2010 р., оскільки ще тривав процес будівництва заводу. Якщо відкинути етап самого

будівництва, то потрібно не менше року, щоб внести зміни у існуюче обладнання, покращити умови, розробити усі документи. Важко навіть окремо виділити час, скільки тривало документування, адже процеси відбувалися паралельно.

Але зауважимо, що впровадження системи НАССР не є одноразовою дією: впровадив і це назавжди. Вона потребує постійного контролю та вдосконалення, адже щороку зношуються якісь деталі, змінюються умови. Ми це розуміємо і щороку покращуємо нашу систему, змінюємо умови контролю, а також – документацію.

- Які види продукції випускає підрозділ підприємства який сертифіковано за системою НАССР?

– Ю.Р.: Наше підприємство спеціалізується на виготовленні хлібних напівфабрикатів та продукції високого ступеню готовності, використовуючи при цьому технологію шокової заморозки. В процесі виробництва на заводі зведено до

мінімуму вплив людського фактору на якість продукції, а функції працівників зводяться до запуску ліній та технологічного контролю за відповідними показниками процесу виробництва на моніторах. Сучасне обладнання дозволяє виготовляти широкий асортиментний ряд. На сьогодні це понад 100 найменувань продукції: заварні хліби, хлібобулочні вироби, чіабатти, слоїсті та заморожені кондитерські вироби. Середньодобова потужність виробничого підрозділу на даний час – 11 тонн або 350 тисяч хлібців на добу.

– Чи користувалися Ви послугами консультантів при впровадженні системи НАССР?

– Ю.Р.: Ми працювали без залучення консультантів. При цьому керувалися затвердженими у стандартах вимогами. Члени робочої групи пройшли навчання в УкрНДЦ та інших консалтингових компаніях. Роботи було багато.

НАССР ґрунтується на тому, щоб усунути всі фактори, які можуть вплинути на безпеку продукту для споживача.

Починали зі створення групи НАССР (група фахівців підприємства, яка відповідальна за впровадження та підтримку вимог системи якості та безпечності. Потім описали вимоги до продукції, створили блок-схеми процесів, ідентифікували загрози та розробили заходи по їх управлінню,

проаналізували шкідливі фактори (фізичні, хімічні, біологічні) визначили критичні точки, встановили допустимі межі факторів небезпеки в цих точках, розробили систему моніторингу, описали коригувальні дії та процедури перевірки і контролюємо, щоб значення не виходило за встановлені межі.

– *Які критичні контрольні точки встановлено на даному виробництві згідно вимог системи НАССР?*

– **Ю.Р.:** Це металодетектор. Для нашого підприємства критичною точкою є потрапляння металічних предметів тому, що лінія високотехнологічна – має багато автоматизованих вузлів. Тож ми встановили металодетектор, який вловлює металічні частинки, які б могли попасти у виріб. По цьому показнику ведуться журнали обліку, у будь-який момент ми можемо підтвердити і показати, як ми ведемо цей облік. Завжди потрібне і документальне, і фактичне підтвердження такого обліку.

Всі процеси мають бути описаними для того, щоб було доведено, як ми визначили свої небезпечні чинники і критичні точки. Також необхідно було прописати, як ми ліквідували усі інші небезпеки.

– *Які особливі вимоги до гігієни персоналу встановлено на підприємстві ?*

– **Ю.Р.:** Ми розробили відповідну систему вимог до гігієни. Вона включає в себе цілий перелік положень та інструкцій. Є прописані вимоги до гігієни персоналу, одягу, санітарії робочих місць, обладнання, прописані графіки періодичності прибирання робочих місць і контролю за цими діями. На заводі є мікробіологічна лабораторія, яка періодично бере змиви, перевіряє санітарний стан виробничого обладнання, приміщень тощо.

Ми маємо затверджену навчальну програму. При запуску заводу проводили навчання персоналу. Зараз проводимо обов'язкові інструктажі на базі наших внутрішніх інструкцій.

Санітарні інструкції підприємства розроблені на основі європейських вимог. В дечому вони звичайно є більш суворі, ніж державні. Для прикладу, у державних нормах прописано, що вода для миття обладнання має бути теплою, а ми чітко вказуємо, що її температура має складати не менше 60 градусів. Або, що спецодяг персоналу не має мати зовнішніх гудзиків і ремінців, щоб уникнути можливості потрапляння стороннього предмету на лінію.

- *Скільки загалом працівників працює на такому сучасному підприємстві?*

– **Ю.Р.:** На підприємстві працює 42 працівники. Залежно від того, яку продукцію виготовляємо, в одній зміні працює 8-10 осіб.

– *Розкажіть, будь ласка, про особливості підбору персоналу для роботи на підприємстві?*

– **Ю.Р.:** Ми набирали персонал для роботи на новому виробничому об'єкті. Це були як працівники з діючого підприємства, які пройшли спеціальне навчання, так і нові. Відбір здійснювали за кваліфікацією та навичками.

Робота на автоматизованому комп'ютеризованому обладнанні вимагає високої кваліфікації, тому наш персонал в більшості має вищу освіту. У будь-якому разі персонал на всіх ділянках виробництва має розуміти в чому суть і мета впровадження системи НАССР, знати межі своєї відповідальності і вплив своєї роботи на безпечність кінцевого продукту.

Система навчання впроваджена із запуском виробництва. Для цього було створено групу відповідальних за дотримання вимог НАССР з представників різних відділів і служб підприємства. Вона розробила цілий перелік документів та санітарних інструкцій. Персонал ознайомлюють з вимогами, яких слід дотримуватися на виробництві протягом кожної робочої зміни. Санітарні інструкції повністю регламентують поведінку працівника від входу до виходу з підприємства. В процесі стажування і роботи персонал постійно контролюють і перевіряють. Додаткового навчання, такого, як освоєння спеціальних програм нема.

Кожний може розуміти вимоги і процедури по-своєму. А пройшовши навчання, працівник однаково трактує поняття, які вкладали у процедури розробники.

Таке навчання можна проводити власними силами, за умови, що у компанії працюють кваліфіковані працівники, які попередньо пройшли навчання в організаціях, що займаються консалтингом, або залучивши сторонніх спеціалістів, наприклад з Держстандарту.

На підприємстві щороку відбувається аудиторська перевірка. Кожного разу ми підтверджуємо свій сертифікат найвищими балами.

– З якими основними проблемами (крім суто фінансових) стикнулося підприємство при впровадженні НАССР в своїй галузі харчпрому?

– Ю.Р.: Документація усіх процесів – це дуже трудоемкий і довгий процес. Потрібно обробити велику кількість інформації, покроково описати кожну дію, задокументувати абсолютно все. Також багато уваги і зусиль довелося вкласти в навчання персоналу.

– Як організована система простежуваності продукції при виробництві складних продуктів?

– Ю.Р.: У нас є і комп'ютерна програма (впроваджена у систему 1С), і журнали запису. Система простежуваності включає контроль від входу сировини до етапу споживання готової продукції. Внутрішню простежуваність (та частина, яка відбувається на виробництві) ми здійснюємо завдяки роботі у системі 1С. Наприклад, сировина проходить вхідний контроль, кожній партії поставки сировини присвоюється свій ідентифікаційний індивідуальний код. З цим кодом сировина проходить усі етапи виробництва аж до готового продукту. Відповідно її можна відслідкувати на кожному з етапів. Також ми бачимо в 1С коли і кому було відвантажено готову продукцію. Так можемо простежити рух від відвантаження сировини на підприємство до поставки готової продукції у торгову точку.

В нас передбачена і періодично тестується система відкликання партії неякісної продукції. Власне для того, щоб вона була можливою, потрібна система повної простежуваності продукції. Раз на рік ми робимо контрольне відкликання продукції, щоб перевірити функціонування системи простежуваності. Хоча на сьогодні державних вимог щодо повної внутрішньої простежуваності нема, потрібна лише простежуваність сировини та готової продукції, але такі вимоги присутні у принципах НАССР.

– На що слід звернути увагу підприємствам, які хочуть впровадити у себе систему НАССР?

– **Ю.Р.:** Насамперед, потрібно мати відповідні знання. Спеціалісти вже можуть провести оцінку існуючого стану виробництва на відповідність тим вимогам, які прописані, наприклад, в Стандарті ISO: 22000.

Потрібно створити робочу групу із спеціалістів різних служб: технічна, виробництво, якість, щоб вони зробили ґрунтовний аналіз і продумали, як і що потрібно змінювати згідно з вимогами НАССР.

Для цього слід максимально докладно проаналізувати виробництво, розділити його на кількість процесів, визначити усі небезпечні чинники, оцінити їхній вплив на якість продукту, визначити критичні точки та критичні межі їхнього контролю, які відхилення є допустимими і які показники є абсолютно неприйнятними, і яким чином ми можемо на це вплинути.

Потрібно врахувати, що потоки на підприємстві не повинні перехрещуватися, – не можуть перетинатися чисті зони з брудними зонами, обов'язковим є їхнє розмежування.

Все це описується і покроково оцінюється важливість впливу кожного фактора на безпечність кінцевого продукту. Має пройти комплексна оцінка підприємства.

Існує кілька базових вимог, які мають бути описані процедурами. Це вимоги до будівель, комунікацій, планування приміщень, управління матеріалами, що закупаються, заходів щодо попередження перехресної забрудненості, контролю за шкідниками, поводження з відходами, обладнання, очистки та дезінфекції, особистої гігієни, ведення документації, простежуваності, вимоги до відвідувачів, дії у кризових ситуаціях тощо.

Має бути чітко представлена послідовність усіх дій (процедура, протокол, схема тощо), які демонструють, як підприємство їх забезпечує і як контролює. Повинні описуватись конкретні вимоги, наприклад, у нас не можна використовувати дерев'яне покриття там, де є контакт з харчовим продуктом. Дерев'яні частинки можуть бути фізичними сторонніми чинниками, які неможливо виловити металодетектором.

Тож розуміння і опис усіх процесів (в електронному чи паперовому вигляді – не важливо) потрібні, аби в будь-який момент ви могли продемонструвати і довести, що контроль відбувається.

Все можна впровадити, але потрібний комплексний стратегічний підхід до такого проекту – з залученням усіх служб, кошти на вдосконалення і час на документування усіх процесів.

Розмову вів Павло Музика.

Розвиток сільськогосподарської кооперації в гірських районах Львівщини - особливо актуальне питання для активізації економічної активності громад. Власні погляди читачам “Вісника Агрофорум” висловив голова кооперативу “Вулкан” Богдан Комарницький.

Основа економічного розвитку громад в гірських районах повинна формуватися через кооперацію – Богдан Комарницький

- Розкажіть, будь ласка, історію створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу (СОК) “Вулкан”?

- Б.К.: СОК “Вулкан” було створено за сприянням проекту Міжнародний благодійний фонд “Добробут громад” з метою покращення харчування сільських родин в Турківському районі. На конкурс було подано 65 заявок з яких обрано СОК “Вулкан”. На початку реалізації проекту жителям Турківського району надавали за рахунок грантових ресурсів поголів'я нетелів для збільшення надоїв і обсягів продажу молока чи м'яса, а в кінцевому рахунку - підвищення добробуту родин в гірській зоні. Поставлені завдання реалізовано.

В рамках проекту у співпраці з Фондом “Відродження” проведено близько 50 тренінгів з питань технологій вирощування тварин, догляду за ними, розробки бізнес-планів. В результаті проведеної роботи нас підвели під самостійний розвиток громади. Запропоновані рішення і досвід переймали гірські райони Чернівецької, Івано-Франківської і Закарпатської областей, а представники громад побачили найкращі практики. Якщо через придбання трактора з причіпним обладнанням можемо згуртувати громаду і надавати послуги членам кооперативу з віддалених сіл, то це позитивно. Створено навчально-практичний центр, а надане проектом “Хайфер Проджект” обладнання дозволяє налагодити виробництво автентичних продуктів. До нас весь час приїжджають люди з багатьох регіонів України і на безкоштовній основі одержують досвід через практичне навчання. Виробляється цілісне розуміння і відбувається поширення інформації про продукцію з гірських районів, оскільки в гірських районах України часто немає ковбасного чи молокопереробного цехів, пекарні.

Почав розвиватися і СОК “Вулкан”, але ми стикнулися з необхідністю переробки сировини, наприклад молока на сир. Окремі члени кооперативу вже засіяли спельту, а районна і обласна влада сприяють нам у відкритті пекарні хліба за автентичними традиціями. Крім того, в районі багато забивається молодняку великої рогатої худоби, але вивозиться без переробки.

Тому кооперативний забійний і м'ясопереробний цехи також перспективні в Турківському районі.

- *Розкажіть, будь ласка, про асортимент продукції, який пропонує споживачам СОК “Вулкан”?*

- **Б.К.:** Сам кооператив поки що власної переробки не здійснює. Домогосподарство родини Комарницьких виробляє сири (два види бринзи і тверді сири - “Гуральський” і “Бойківський”), топлене масло і випікає хліб з борошна грубого помолу, що подовжує довголіття. Ще майже 80 родин з с. Борині та навколишніх сіл мають бажання реалізовувати готовий продукт.

СОК “Вулкан” нещодавно виграв грант від Західноукраїнського ресурсного центру для створення кооперативної пекарні, що є дуже актуальним.

- *З якими перешкодами стикаються малі товаровиробники та кооперативи в гірських районах?*

- **Б.К.:** Основні проблеми – це доступний кредит, знання та можливість реалізації продукції. Брак інформації також проблема, але її можна вирішити організовуючи в районі тренінги і навчання фермерів. Це дозволить сформувати в зацікавлених осіб бачення по різних альтернативних напрямках розвитку.

Певне економічне бачення майбутнього можна також сформувати через проведення освітницької роботи в школах і ліцєях Турківського району. Якщо школа трансформується в центр розвитку громади, то основна частина випускників залишилися б у селі побачивши перспективу. Важливо також поширювати в районі інформацію про можливості для розвитку дрібнотоварного господарства.

Крім того, в Україні немає спрощених дозвільних систем для організації малих переробних підприємств. Залишається складним питання підключення до електроенергії. В Турківському районі є змога залучити більше інвестицій в розвиток кооперативів, якщо вирішиться питання ремонту доріг. Щоправда, поступово у 2015 році дане питання починає вирішуватися. Розширюється надання туристичних послуг в районі, а туристи, у свою чергу, можуть бути споживачами автентичних продуктів харчування.

- *Дякуємо Вам за інтерв'ю.*

Розмову вів Павло Музика

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Міжнародна виставка «ІнтерАГРО Комплекс»	27-29 жовтня 2015 р.	м. Київ Виставковий центр «КиївЕкспоПлаза», метро «Нивки», вул. Салютна, 2-Б	www.complex.interagro.in.ua
Конференція “Агробізнес – погляд через призму сьогодення. Аналітика експертів”	27 жовтня 2015 р.	м. Київ Виставковий центр «КиївЕкспоПлаза», метро «Нивки», вул. Салютна, 2-Б Павільйон №1	www.complex.interagro.in.ua
Виставка “World Food Green Produce Ukraine”	27-29 жовтня 2015 р.	м. Київ, Міжнародний виставковий центр, Броварський пр-т,	www.worldfood.com.ua
6-а Міжнародна виставка «Animal Farming Ukraine»	28-29 жовтня 2015 р.	м. Київ, Міжнародний виставковий центр Броварський пр-т 15	www.agrotimes.net
24-й Міжнародний форум “Дні якості в Києві 2015”	11-13 листопада 2015 р.	м. Київ, Діловий центр Клубу лідерів якості України, вул. Микільсько-Слобідська, 6	www.uaq.org.ua
II Міжнародна науково-практична конференція “Якість і безпека харчових продуктів в Україні”	12-13 листопада 2015 р.	м. Київ, Національний університет харчових технологій, вул. Володимирська, 68	www.expert.nuft.edu.ua
Перша міжнародна торгово-промислова конференція «Експортно-імпорتنі відносини Україна – ЄС 2016: готовність влади та бізнесу».	12-13 листопада 2015 р.	м. Київ, вул. В.Житомирська, 33, Конгресно-виставковий центр ТПП України Chamber Plaza	www.exportua-forum.com
Міжнародна виставка «Fresh Business Expo»	1-3 грудня 2015 р.	м.Київ, Міжнародний виставковий центр, Броварской пр-т, 15	www.freshbusinessexpo.com

Зарубіжні події

Українсько-Австрійський Бізнес-Форум	19 жовтня 2015р.	Австрія, м. Відень	www.ucci.org.ua
Міжнародна виставка “Agro+ Food+Drink+ Tech Expo Georgia 2015”	18-20 жовтня 2015 р.	Грузія, м. Тбілісі	www.expogeorgia.ge
Виставка італійського свинарства “Ital Pig 2015”	28-31 жовтня 2015 р	Італія, м. Кремона	www.cremonafiere.it
Словацька коопераційна біржа 2015	10 листопада 2015 р.	Словаччина, м. Братислава	www.slovakmatchmakingfair.sario.sk/
32-а Міжнародна виставка харчової промисловості та напоїв “Israfood 2015”	24-26 листопада 2015 р.	Ізраїль, м. Тель-Авів	www.stier.co.il/ISRAFOOD/

**Оптові ціни на продукцію
(станом на 16.10.2015 р.) (1 кг/ грн.)**

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Кабачок</u>	11,00	12,00	15,00
<u>Капуста білокачанна</u>	7,00	7,00	7,50
<u>Помідор салатний червоний</u>	12,00	12,00	14,00
<u>Баклажан синій</u>	2,00	2,30	2,90
<u>Морква нантська</u>	8,00	9,00	11,50
<u>Буряки столові ранні</u>	5,00	5,00	5,00
<u>Капуста броколі</u>	17,00	18,00	20,00
<u>Цибуля ріпчаста</u>	8,00	8,50	10,00
<u>Капуста цвітна</u>	16,00	17,00	18,00
<u>Огірок довгоплідний гладкий</u>	7,00	7,00	8,00
<u>Селера стебло</u>	35,00	35,00	35,00
<u>Картопля Белароса</u>	3,00	3,00	3,20
<u>Гриб печериця</u>	32,00	33,00	33,00
<u>Часник</u>	50,00	55,00	60,00
<u>Рукола</u>	60,00	70,00	80,00
<u>Яблуко Гала</u>	9,00	9,00	10,00
<u>Персик</u>	15,00	17,00	20,00
<u>Абрикос</u>	10,00	12,00	16,00
<u>Груша</u>	15,00	16,00	22,00
<u>Виноград Вікторія</u>	20,00	25,00	30,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Яйце куряче столове відбірне, десяток</u>	14,00	15,00	18,00
<u>Свиняча вирізка</u>	90,00	91,00	92,00
<u>Яловичина шия безкісткова</u>	80,00	82,00	82,00
<u>Куряче філе</u>	55,00	55,00	55,00
<u>Короп жив</u>	44,00	45,00	46,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

**Редакційна колегія інформаційного вісника
Львівської аграрної палати “АгроФорум”**

Музика П.М. – ГО “Львівська аграрна палата” (голова редколегії)

Стефанишин І.М. – ТОВ “РСП “Шувар” (заст. голови редколегії)

Гончаренко Л.В. - Департамент агропромислового розвитку
Львівської облдержадміністрації

Вуйчик І.М. - ГО “Львівська аграрна палата”

Паньків І.Я. – БО “Львівська аграрна дорадча служба”

Соломонко Д.О. – Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (видавничий редактор)

Періодичність видання: два рази на місяць.

**Побажання та зауваження до змісту електронного інформаційного бюлетеня
«Вісник Агрофорум» просимо надсилати на e-mail: lvivagri@gmail.com
або за телефоном: +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-56, +38 (067) 803-60-32**

